

PERSBERICHT

Beilen/Diever, 1 mei 2025

Drenthe moet nieuw besluit nemen over verbod op vluchtige pesticiden

De rechtbank Noord-Nederland [heeft provincie Drenthe opgedragen](#) alsnog te kijken naar maatregelen tegen zogenaamde 'vluchtige pesticiden'. Dat zijn bestrijdingsmiddelen in de landbouw die zich gemakkelijk verspreiden naar Natura 2000-gebieden die daardoor verslechteren. Eerder had de provincie een verzoek daartoe afgewezen. Meten=Weten dringt aan op een verbod.

In 2021 stuurde vereniging Meten=Weten het verzoek naar de Provincie Drenthe om een aantal bestrijdingsmiddelen niet langer toe te staan. De aanleiding daarvoor was de slechte staat van natuurgebieden en het aandeel dat (inwaaierende) pesticiden daarin hebben. Specifiek richtte het verzoek over 14 stoffen die de vereniging veel tegenkwam in haar metingen, zelfs midden in Natura 2000, de zogenaamde *vluchtige pesticiden*.

Drenthe wees het verzoek af. Op 13 maart 2025 diende de zaak bij een meervoudige kamer van de rechtbank Noord-Nederland. Die [gaf Meten=Weten op 24 april gelijk](#): de provincie had het handhavingsverzoek niet mogen afwijzen. Drenthe moet nu onderzoeken welke bevoegdheden zij heeft om zogenaamde 'passende maatregelen' te nemen en dan een nieuw besluit nemen.

De uitspraak is een opsteker voor Meten=Weten, een burgerinitiatief uit Westerveld dat als doel heeft het gebruik van bestrijdingsmiddelen drastisch te verminderen, om mens, dier en het milieu te beschermen. Meten=Weten vindt dat alleen een verbod op de vluchtige stoffen passend genoeg is. Het oorspronkelijke handhavingsverzoek is terug te vinden [op de website van Meten=Weten](#).

Kern van de zaak

De kern van de zaak draait om de bescherming van Natura 2000-gebieden, ook wel de *instandhoudingsplicht* genoemd. In de EU zijn hier bindende afspraken over gemaakt, vastgelegd in de Habitatrichtlijn. In Nederland is besloten dat provincies hiervoor verantwoordelijk zijn: in ambtelijke termen zijn zij het *bevoegde gezag*. Voor de provincie bestaat er hierdoor een verplichting (en bevoegdheid) om 'passende maatregelen' te nemen om verslechtering van een Natura 2000-gebied te voorkomen. Passende maatregelen is een begrip uit het Europees recht. Dit kan inhouden dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen aan banden wordt gelegd, óók als die middelen zijn goedgekeurd door de toelatingsinstantie.

Passende maatregelen of verbod?

Wat de 'passende maatregelen' in dit geval moeten zijn, daar laat de rechter zich niet over

uit. Meten=Weten heeft het standpunt dat alleen een verbod van de vluchtige stoffen een voldoende effectieve en werkbare maatregel is.

Het argument van de provincie dat zij niet bevoegd zijn om maatregelen te treffen, is afgewezen door de rechtbank. Het college had moeten onderzoeken welke bevoegdheden ze heeft en moet nu overwegen waarom deze wel of niet moeten inzetten. Het afwijzend besluit van het college wordt vernietigd en het college moet een nieuw besluit met inachtneming van de uitspraak.

Toelating door het Ctgb

Vaak wordt gedacht dat de toelating door het Ctgb voldoende is om effecten op de natuur uit te sluiten. Dat klopt niet, want het Ctgb doorloopt geen passende beoordeling zoals bedoeld in de Habitatrictlijn / Wet Natuurbescherming (Wnb). De Raad van State [deed op 2 april 2025 uitspraak](#) in een andere zaak en schreef er dit over:

Daarnaast is ook het standpunt dat een gewasbeschermingsmiddel wordt toegelaten door het Ctgb onvoldoende om te kunnen concluderen dat eventuele effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten zijn. Het Ctgb beoordeelt weliswaar of een middel veilig is voor mens, dier en milieu, maar dit is een andere beoordeling dan is vereist op grond van de Wnb. In de beoordeling door het Ctgb worden niet de gevolgen op specifieke Natura 2000-gebieden beoordeeld en wordt niet gekeken naar de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

In de toelatingsprocedure van het Ctgb wordt o.a. niet gekeken naar combi-toxiciteit (hoe giftig zijn middelen samen?), naar het effect van permanente blootstelling, of naar sub-lethale effecten zoals impact op leervermogen, navigatie of reproductie van insecten. Ook wordt er slechts getest op een handvol soorten, die niet representatief zijn voor het hele ecosysteem.

Diverse soorten handhavingsverzoeken

Vereniging Meten=Weten voert momenteel tientallen juridische procedures richting de overheid. Naast verzoeken om intrekking van middelen zijn er ook handhavingsverzoeken op het niveau van percelen en initiatiefnemers (veelal siertelers).